

PAPRASTOJO AŽUOLO (QUERCUS ROBUR) ESANČIO
SKLYPE GEDIMINO G. 155, KAIŠIADORYSE,
ARBORISTINIS ĮVERTINIMAS

Parengė:
arboristas Arnas Švelnikas

2022 metai

TURINYS

1 Aiškinamasis raštas

1.1 Trumpa medžio charakteristika

1.2 Vertinimo metodika

2 Želdynų inventorizavimo kortelė

3 Fotofiksacija ir aprašymas

4 Išvados ir Rekomendacijos.

5 Vertinimą atlikusių specialistų kvalifikacija

1 Aiškinamasis raštas

1.1 Trumpa medžio charakteristika

Sklypo Gedimino g. 155, Kaišiadoryse želdynų charakteristika:

Bendra medžio būklė:	bloga
Veja (pieva):	laukinės pievos žoliniai augalai (100 proc. nuo neužstatyto sklypo ploto)
Gėlynai:	nėra
Vėjavartos ir vėjalaužos:	nėra
Želdyno inžinerinės dangos:	nėra
Želdyno gamtiniai elementai:	sklypas beveik lygus, nuo šiaurės rytų pusės, ir žemės lygis pradeda kristi maždaug ties viduriu sklypo link pietryčių pusės (ežero pakrantės link).
Želdyno teritorijoje esantys valstybės ar savivaldybių saugomi objektai ir jų pavadinimai:	<ul style="list-style-type: none">• gamtos paveldo (medžiai, rieduliai, reljefo formos ir kt.): nėra• kultūros paveldo (archeologiniai, memorialiniai, architektūriniai, inžineriniai ir dailės): nežinoma

1.2 Vertinimo metodika

Medžio Gedimino g. 155, Kaišiadoryse inventorizavimo darbai buvo atliekami 2022 metų rugpjūčio mėnesį. Inventorizacija atliekama natūroje apžiūrint kiekvieną želdinių grupę ir (ar) atskirus želdinius, bei užpildant "Želdynų ir želdinių inventorizavimo kortelę (lentelę).

Inventorizacija parengta vadovaujantis šiais dokumentais:

Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos;

Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5;

Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-673;

Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1101;

Želdynų būklė vertinama 3 (trijų) balų sistemoje, pagal 4 (keturis) skirtingus aspektus:

Medžių genėjimo intensyvumo laipsnis:

I. laja negenėta arba nupjauta iki 1/3 lajos viršūnės (nepažeidžiant centrinio kamieno) ir šoninių šakų;

2. nugenėta 1/2-2/3 medžio lajos;

3. nupjauta visa laja, paliktas tik kamienas.

II. Medžių (krūmų) defoliacijos laipsnis:

1. sąlyginai sveikas ar silpnai pažeistas (defoliacija 0–25%);

2. vidutiniškai pažeistas (defoliacija 26–60%);

3. stipriai pažeistas (defoliacija >60%).

Pastaba. Be medžių defoliacijos gali vykti asimiliacijos aparato dechromacija (spyglių ar lapų natūralios spalvos pokyčiai – pageltimas, parudavimas). Ji vertinama analogiškai lajų defoliacijai.

III. Ligų intensyvumas ir kenkėjų gausumas ir pakenkimo laipsnis:

1. nepakenkti arba silpnai pakenkti kenkėjų ir ligų (lapai ar spygliai sveiki arba ligų ar kenkėjų pakenkta <1/3 jų kiekio);

2. vidutinis pakenkimas (ligų ar kenkėjų pakenkta nuo 1/3 iki 2/3 lapų ar spyglių);

3. stiprus pakenkimas (ligų ar kenkėjų pakenkta >2/3 lapų ar spyglių, arba jie visiškai nuėsti).

IV. Medžio kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumas:

1. sveiki ir silpnai pažeisti (žaizdų nėra arba šviežiai pažeistas (einamaisiais metais) tik nedidelis žievės plotelis (<30 cm²));

2. vidutiniškai pažeisti (yra viena ar kelios kelių metų senumo žaizdos, pažeistas 50–300 cm² žievės plotas, kuris jau gali būti užsikrėtęs medieną pūdančiais grybais);

3. stipriai pažeisti (yra viena ar kelios kelių metų senumo žaizdos, pažeistas didelis žievės plotas (>300 cm²), medžio kamienas intensyviai ardomas (arba jau išpuvusiu viduriu) medieną pūdančių grybų).

Pastaba. Eglė ir uosis yra ypač jautrūs žievės (kamieno) mechaniniams pažeidimams, todėl 1 balu vertinami tik sveiki (nepažeisti) medžiai, o esant bent vienai platesnei negu 3 cm žaizdai jie vertinami kaip stipriai pažeisti.

Jei vertinamo medžio būklę inventorizacijos metu veikia keli veiksniai, pvz., jis genėtas, užpultas kenkėjų, pažeistas ir jo kamienas, tokiu atveju į lentelę įrašomas blogiausios būklės (pažeidimo) balas pagal bet kurį iš paminėtų kriterijų. Visais atvejais būklė vertinama vizualiai, želdinius lyginant su sąlygiškai sveikais želdiniais.

Vertinimui naudojami instrumentai: žerglės HAGLOF (slankmatis matuoti kamieno skersmeniui), aukštmetis (aukščio nustatymui) SUUNTO PM-5/360 PC, geodezinė ruletė (matuoti šaknų apsaugos zoną ir lajos projekciją pasaulio kryptių atžvilgiu).

2 Želdinių inventorizavimo ir įvertinimo lentelė

Gedimino g. 155, Kaišiadorys

Medžio Nr. plane	Medžio rūšis lietuviškai	Medžio rūšis lotyniškai	Kamieno diametras 1.3 m aukštyje (cm)	Kamieno diametras ties kamieno kakleliu (cm)	Saugomo šaknų ploto spindulys (m)	Lajos projekcija nuo ašies S/R/P/V kryptimis				Medžio būklės indeksas 1, 2, 3, 4, 5	Siūlomos/būtinoms arboristinėms/tvarkymo priemonėms	Pastabos
						Š	R	P	V			
1	Paprastasis ąžuolas	Quercus robur	78	89	9,36	5.8	7	4.6	4.5	4 (bloga)	Lajos priežiūros genėjimas. Lajos redukcinis genėjimas iki 30 proc.	Daugiau negu 50 proc. medžio lajos sausa.

3 Fotofiksacija ir aprašymas

Paprastasis ąžuolas (*Quercus robur*) - medžio vaizdas iš šiaurės-vakarų pusės.

Paprastasis ąžuolas (*Quercus robur*) - medžio vaizdas iš pietvakarių pusės.

Paprastasis ąžuolas (*Quercus robur*) - medžio vaizdas iš pietryčių pusės polajo.

Iš ankstesniuose puslapiuose esančių nuotraukų galime pastebėti, kad medžio laja vietomis sausa iki 50 procentų. Praktiškai visai sausi yra 3 iš 5 kodominantinių kamienų (šiuo atveju galime vadinti ir skeletinėmis šakomis). Tokių šakų galuose esanti žalioji masė genėjimo darbų metu turėtų būti pašalinta, nes sukuria aukštą svorio centrą, taip didindama šių skeletinių šakų išlūžimo galimybę.

Taip pat šalinant šias skeletines šakas ir kodominantinius kamienus dėl saugumo, medis stipriai netenka pusiausvyros, kas yra pavojingas defektas tokioje vietoje augančiam medžiui. Medis iš visų pusių (galbūt išskyrus šiaurės rytus) pasiekia pastatus, elektros tinklus, kelius ar kitus medžius ir kelia jiems grėsmę

Atlikus dalinį ar pilną šių sausų šakų pašalinimą, taip pat atveriamos didžiules žaizdos kamienne ir skeletinėse šakose kurias tokios būklės medis gali sunkiai izoliuoti arba visai nebeizoliuoti.

Nepaisant visų pašalintų/nugenėtų dalinai ar pilnai sausų šakų ir kamienų, nuo žaliuojančios dalies reikalinga nugenėti maksimalų leidžiamą žaliosios masės kiekį. Tai yra 30 procentų. Tokios būklės medžiui tai dar kartą gali būti nepakeliama, nes dėl savo būklės jis gali nebeizoliuoti šių pjūvių žaizdų vietų.

Paprastasis ąžuolas (*Quercus robur*) - rytinėje kamieno pusės dalyje ties žemės paviršiumi, stebimas nupjautas kodominantinis kamienas. Pjūvio vietoje atsiradusi drevė. Zonduojant nerūdijančio plieno strypu jaučiamas minkštumas maždaug 30-40 cm gilyje. Galimai prasidėjęs šaknų kaklelio puvinio procesas.

Paprastasis ąžuolas (*Quercus robur*) - Šiaurinėje pusėje ties kamieno viduriu matomas juodos spalvos žievės patamsėjimas, kad byloja apie prasidėjusį kamieno puvinį netoli žievės paviršiaus. Naudojant arboristinį plaktuką, ties šiuo patamsėjimu, keliose vietose jaučiama tuštuma. Gali būti, kad šis prasidėjęs puvinys susisieja su prasidėjusiu šaknų kaklelio puvinio.

Taip pat maždaug žemės lygyje ties šaknų kakleliu, vakarinėje kamieno pusėje (šios nuotraukos dešinėje pusėje) stebima didelė skruzdžių koncentracija. Tai taip pat gali patvirtinti teiginius, dėl prasidėjusio vienokio ar kitokio kamieno ar šaknų kaklelio puvinio.

4 Išvados ir Rekomendacijos.

Medis žaliuoja iki 50 procentų, bet yra stipriai paveiktas kelių defektų. 50 procentų lajos yra sausa ir atlikus lajos priežiūros genėjimą, medis netektų atsvaros ir didžioji lajos masė būtų susikoncentravusi šiaurės/šiaurės rytų pusėje. Dėlto būtų reikalinga atlikti ir lajos redukcinį genėjimą kuris siektų 30 procentų nuo likusios žalios kamieno dalies. Šie netekimai tokio amžiaus medžiui būtų per dideli.

Tokios būklės medis augantis tokioje vietoje (dalinai urbanizuota teritorija, arčiausiai esantis namas yra už maždaug 4-4,5 metrų) yra vertinamas kaip pavojingas supančiai aplinkai.

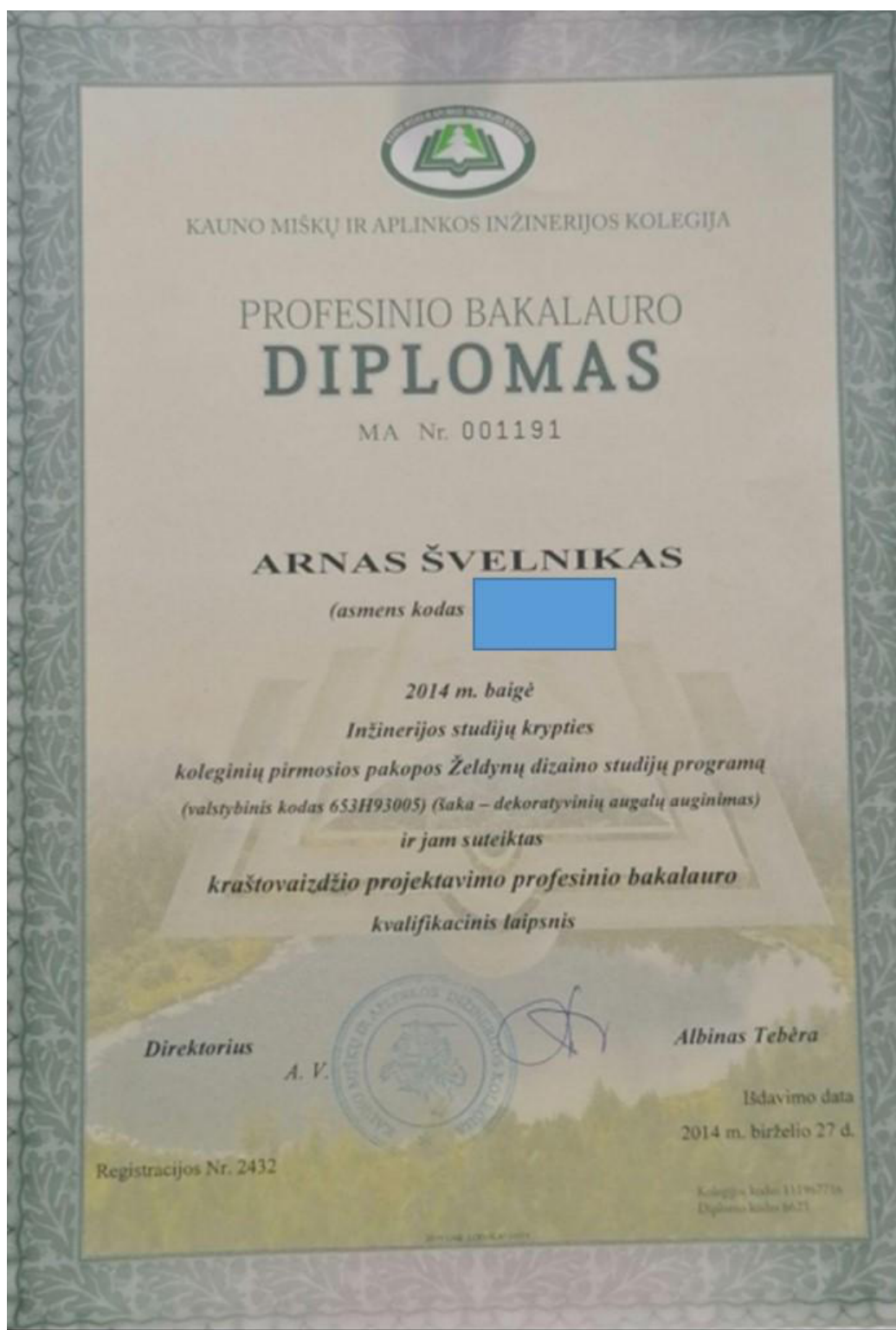
Net ir atlikus šiuos drąstiškus priežiūros darbus, nebūtų galima užtikrinti medžio ilgalaikės perspektyvos žaliuoti ir saugumo.

Medį siūloma šalinti kaip pavojingą.

Lajos priežiūros genėjimas - atliekamas siekiant laiku pašalinti nedideles lajos augimo problemas (pvz. besikryžiuojančias ar sausas šakas). Šis genėjimo būdas leidžia išvengti brangių tvarkymo darbų ateityje.

Lajos redukcinis genėjimas - priemonė skirta medžio stabilumui užtikrinti. Dažniausiai atliekama, kai medžio kamienas ar skeletinės šakos yra pažeistos ir gali neatlaikyti medžio lajos svorio. Yra keletas redukcinio genėjimo būdų: šakos redukcija – kai sutrumpinama neproporcingai ilga šaka; viršūnės redukcija – kai sutrumpinama medžio viršūnė; visos lajos redukcija – kai trumpinamos šakos per visą lajos perimetrą.

5 Vertinimą atlikusių specialistų kvalifikacija

The International Society of Arboriculture

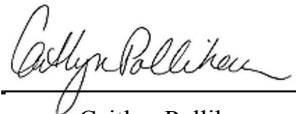
Hereby Announces That

Arnas Švelnikas

Has Earned the Credential

ISA Certified Arborist ®

By successfully meeting ISA Certified Arborist certification requirements through demonstrated attainment of relevant competencies as supported by the ISA Credentialing Council

Caitlyn Pollihan
CEO & Executive Director

28 August 2020

Issue Date

31 December 2023

Expiration Date

LT-0001A

Certification Number

ANSI National Accreditation Board
ACCREDITED

ISO/IEC 17024

PERSONNEL CERTIFICATION
BODY

#0847

ISA Certified Arborist

The International Society of Arboriculture

Hereby Announces That

Arnas Švelnikas

Has Earned the Credential

ISA Tree Risk Assessment Qualification®

By successfully meeting ISA Tree Risk Assessment Qualification certification requirements through demonstrated attainment of relevant competencies as supported by the ISA Credentialing Council

A handwritten signature in black ink, reading "Caitlyn Pollihan".

Caitlyn Pollihan
CEO & Executive Director

16 September 2021

Issue Date

16 September 2026

Expiration Date

